Is-Santwarju Nazzjonali ta' Santa Tereża f'Għeluq il-25 sena

Din is-sena qegħdin infakkru l-ħamsa u għoxrin sena mill-ftuħ tas-Santwarju ta' S. Tereża, f'B'Kara. Huwa Santwarju popolari u mfittex minn ħafna, kif jixhed l-għadd ta' nies li jiffrekwentawh. Biżżejjed wieħed jiġi nhar ta' Sibt u l-Ħadd għall-Quddies ta' filgħaxija u jara b'għajnejh l-attendenza tal-poplu f'dan is-Santwarju. Ma nistgħux ninsew il-laqgħat kbar li saru fih, fosthom dan l-aħħar meta f'Jannar l-Arċisqof Pawl Cremona għoġbu jlaqqa' lill-anzjani f'dan is-Santwarju. Laqgħat oħra kbar saru mill-Għalliema fl-okkażjoni tal-ħamsa u sittin anniversarju mit-twaqqif tal-Union tagħhom (MUT 1985). Il-Brothers ta' De La Salle wkoll għoġobhom jiċċelebraw bil-ferħ l-okkażjoni ta' San Miguel, li hu wieħed mill-brothers ta' dawn ir-reliġjużi. Kien gost tara s-Santwarju mimli bit-tfal u l-ġenituri tagħhom jifirħu bil-protettur il-ġdid. Laqgħa kbira oħra kienet dik organizzata mill-K.D.A.L., laqgħa Marjana li tmexxiet mill-Vigarju Ġenerali Mons. Carmelo Xuereb u li d-devoti ta' Marija ma naqsux jimlew kull rokna.

Fid-19 ta' Frar 1985 il-Karmelitani Tereżjani kienu kburin li jippreżentaw l-Oratorju Pawlu ta' Malta fis-Santwarju. Il-pubbliku attenda bi ħġaru għal dan l-Oratorju, li għalih il-kor, l-orkestra u s-solisti taw eżekuzzjoni meraviljuża li żgur tibqa' f'moħħ dawk li mlew is-Santwarju f'din l-okkażjoni. Kemm kienet sabiħa u imponenti l-istatwa artistika ta' San Pawl li l-Kapitlu ta' B'Kara għoġbu jislef lill-Patrijiet mill-Knisja ċkejkna ta' San Pawl tal-Wied. Barra dan l-Oratorju, jibqgħu mfakkra dawk simili li saru f'ġieħ San Ġwann tas-Salib (1990) u dak ta' Santa Tereża ta' Ġesù.

L-Oratorju San Ġwann tas-Salib 1990

Waqt *Rock Mass* għaż-żgħażagħ 1983

Minbarra ż-żewġ *Rock Masses* għaż-żgħażagħ li se nsemmi aktar 'il quddiem, ta' min isemmi wkoll il-*pageants* li saru maż-żmien. Fit-3 ta' Jannar 1985 sar id-dramm fi tlett atti, Eliżabetta Catez. Dan id-dramm kien ġie ppreżentat b'suċċess fl-Istitut Kattoliku u jitratta l-ħajja tal-Beata Eliżabetta tat-Trinità. Ittella' ieħor bl-isem *Il-Milied it-Tajjeb*. Kien dramm dwar in-nuqqasijiet ta' żminijietna. F'Marzu tal-1986 sar id-dramm *Hu l-Mulej*, li jitratta l-qawmien ta' Ġesù u ieħor bl-isem *Il-Fjur iż-Żgħir* dwar il-ħajja ta' S. Tereża tal-Bambin Ġesù. Il-grupp ta' atturi kien ippreżenta b'suċċess kbir *L-Aħħar Ikla tal-Mulej* jew kif nafuha l-Aħħar Ċena. Din kienet inħadmet ukoll għat-televiżjoni

L-Isqof ma' l-anzjani fis-Santwarju

Inħeġġukom biex tagħmlu użu minn dawn il-prodotti rrekklamati f'dan il-ktieb għax huma kienu ta' għajnuna għalina biex jitwassal lilkom b'xejn.

żmien ilu. *Pageant* ieħor kien dwar S. Tereża Benedetta tas-Salib (Edith Stein), illum patruna ta' l-Ewropa.

Mis-Santwarju saru diversi trasmissjonijiet fuq il-mezzi tax-xandir, laqgħat ta' kull xorta għal għaqdiet u movimenti, fuq kollox ta' natura reliġjuża. Niftakar, fost l-oħrajn, il-programm *Bonġu Malta* li, f'xandira diretta tal-Ħadd 16 ta' Marzu 1986, ġiet trasmessa fuq TVM il-quddiesa tad-9.30 a.m. Minkejja l-maltemp u x-xita kontinwa, il-programm baqa' sejjer sat-tlieta ta' wara nofsinhar minn ħdejn is-Santwarju, hekk kif kien ippjanat. Il-programm *Forċina* fuq Net TV, il-Ħadd 20 ta' Lulju 2001 xandar il-festa tal-Madonna tal-Karmnu. Fl-istess sena fuq One TV f'xandira diretta xxandret il-quddiesa ta' nofs il-lejl tal-Milied u ma nafx kemm-il darba lejlet il-festa fuq l-RTK – programm dirett ukoll b'messaġġi għall-emigranti fl-Awstralja, kif ukoll isiru xandiriet minn żmien għal ieħor fuq Radju Marija bħal per eżempju l-festa ta' Santa Tereża.

Fuq firxa ta' ħamsa u għoxrin sena saru diversi attivitajiet u ċerimonji reliġjużi li lkoll urew kemm il-kumdità li joffri s-Santwarju ġiet apprezzata minn tant organizzazzjonijiet, għaqdiet u nies li jiffrekwentawh mhux biss mill-inħawi tal-qrib imma xejn inqas minn dawk li joqogħdu 'l bogħod.

Ħamsa u għoxrin sena ta' storja li għaliha nroddu ħajr lil Alla għall-ġid kollu li sar matul dan iż-żmien.

Tberik ta' l-Ewwel Ġebla 1965

Tqegħid ta' l-Ewwel Ġebla

Il-Patrijiet Karmelitani Tereżjani waslu B'Kara fl-1896. L-inħawi ta' madwar il-Kunvent baqgħu dejjem jikbru u n-nies li jiffrekwentaw il-knisja kompliet dejjem tiżdied. Kien għalhekk li l-Patrijiet ħasbu biex jixtru l-għalqa li kienet biswit il-knisja l-antika ta' San Alfons, magħrufa bħala l-għalqa Ta' l-Inbid, li bi providenza kienet l-unika biċċa art li kien fadal mhux mibnija fi Triq il-Wied. Ftit aktar minn ħamsin sena wara l-ftuħ ta' l-ewwel knisja ta' San Alfons, fil-bidu tas-snin ħamsin, il-Patrijiet bdew jaħsbu biex jipprovdu għall-bżonnijiet ġodda pastorali u spiritwali tan-nies, li kif għedna, in-numru tagħhom kien qiegħed dejjem jikber.

B'kuntratt li sar fil-11 ta' Diċembru 1954, huma xtraw nofs l-għalqa Ta' l-Inbid, skond l-atti tan-Nutar Alexander Grech, il-Furjana. L-għalqa msemmija kienet ta' l-Aħwa Apap Bologna, ulied il-Markiż Paolo Apap Bologna u l-Markiża Marija Tereża, imwielda De Piro d'Amico. In-Nobbli Alexander Apap Bologna, imwieled Ħ'Attard u joqgħod Notabile, deher fil-kuntratt tax-xiri f'ismu u f'isem it-tliet ħutu, żewġ subien u oħtu, imwieldin il-Belt Valletta.

Il-ħsieb, għall-bidu, kien li tiġi mkabbra l-knisja l-antika ta' San Alfons, iżda minħabba li n-numru ta' nies li jiffrekwenta l-Kunvent (hekk imsejjaħ min-nies) baqa' jiżdied u l-knisja kienet ilha titkabbar ftit ftit, hekk li bi żjieda ġdida kienet titlef kull stil, il-Patrijiet iddeċidew li jibnu knisja ġdida u spazjuża. Barra minn hekk, kien meħtieġ li l-ministeru ma jiġix imfixkel minħabba t-twaqqigħ tal-knisja. B'dan il-ħsieb, li jinbena Santwarju nazzjonali ġdid, fil-15 ta' Marzu 1958 sar il-kuntratt tax-xiri tat-tieni nofs ta' l-għalqa għand in-

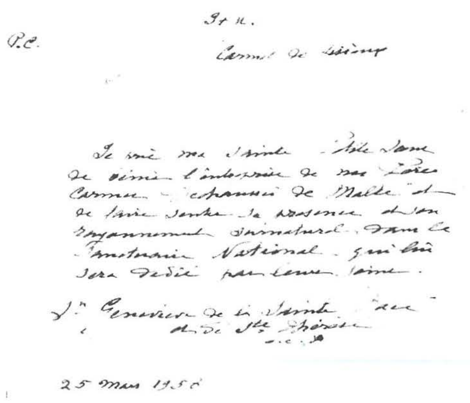

P.C.

Carmel de Lisieux

L-ittra tal-25 ta' Marzu 1958 li oħt Santa Tereża, Ċelina magħrufa fil-Karmelu bħala Swor Ġenoveffa, kienet bagħtitilna mill-Karmelu ta' Lisieux fi Franza u li fiha titlob lil Santa Tereża tbierek is-Santwarju bil-preżenza tagħha. Fl-ittra tagħha tgħid:

Jiena nitlob liċ-ċkejkna oħti Qaddisa biex tbierek il-biċċa xogħol li daħlu għaliha l-patrijiet tagħna Karmelitani Tereżjani ta' Malta u biex tagħmel li tinħass il-preżenza tagħha ta' dija sopranaturali fis-Santwarju Nazzjonali li se jiġi ddedikat lilha permezz tat-tħabrik tagħhom.

Sr. Ġenoveffa tal-Wiċċ Imqaddes u ta' S. Tereża O.C.D.

Alexander Sciberras Trigona tal-Belt Valletta. B'dan l-għan ukoll, inġiebet minn barra l-Urna artistika ta' S. Tereża tal-Bambin Ġesù biex din tkun iċ-ċentru ta' devozzjoni fil-knisja l-ġdida u bdew isiru diversi attivitajiet biex jinġabru l-fondi għall-proġett tant mixtieq. F'dan iż-żmien, kien Provinċjal P. Anġlu Buhagiar, li ħalliena fid-29 ta' Ottubru 2001.

Kellu jkun IL-ĦADD 16 TA' MEJJU 1965 (festa ta' San Xmun Stock) li l-bini tas-Santwarju ngħata bidu bit-tqegħid ta' l-ewwel ġebla mill-Arċisqof ta' Malta Mons. Mikiel Gonzi, mgħejjun mill-Professur Mons. Arturo Bonnici u l-Professur Mons. Ġużeppi Sapiano. Ftit qabel it-tqegħid ta' l-ewwel ġebla, il-Prokuratur Ġenerali ta' l-Ordni P. Ewsebju Obezzoni O.C.D. qaddes quddiesa fuq palk armat fil-post magħżul għall-bini tas-Santwarju l-ġdid. It-tqegħid ta' l-ewwel ġebla kien akkumpanjat mill-ferħ ta' tant nies li nġabru fuq il-post, filwaqt li l-kor kanta, "Il-Mulej jibnilna Dar u jgħasses il-Belt". Il-Provinċjal ta' dak iż-żmien, P. Lwiġ Pisani, f'diskors li niseġ f'din l-okkażjoni, qal li l-għalqa mimlija ħaxix kienet sejra tinbidel f'post imbierek, mhux biss f'għajnejn il-bnedmin, iżda wkoll quddiem Alla li, għat-talb u bl-interċessjoni taċ-ċkejkna imma tassew kbira, Qaddisa Tereża tal-Bambin Ġesù, kien sejjer jilqa' t-talb u s-sagrifiċċji kollha li l-Insara kienu għad iridu joffrulha hemmhekk, għax Alla ried jibda jagħti l-grazzji tiegħu f'dak il-post ikkonsagrat lilu. Preżenti għal din iċ-ċerimonja, fost l-oħrajn, kien hemm ukoll il-Perit u l-Inġinier tal-Knisja. Din l-ewwel ġebla tas-Santwarju llum tinsab fil-Kappella ta' Santa Tereża.

It-tqegħid ta' l-ewwel ġebla tas-Santwarju 16 ta' Mejju 1965

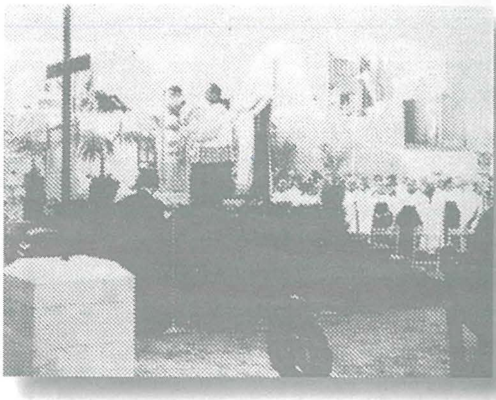

Bdiet purċissjoni mill-knisja ta' San Alfons għall-għalqa fejn kellu jitla' l-bini tas-Santwarju

Il-Qisien tas-Santwarju

Is-Santwarju hu l-ikbar knisja moderna ta' pajjiżna. Il-pjanta tas-Santwarju saret mill-Perit Taljan, il-Professur Giorgio Pacini ta' Ruma, waqt li l-Inġinier kien Andrea Fini. Huwa ddisinjat skond ir-riforma liturġika tal-Konċilju Vatikan it-Tieni u fuq rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni ta' l-Arti Sagra tal-Vatikan. Id-direzzjoni tax-xogħol tal-bini tqiegħdet

Mons. Mikiel Gonzi mgħejjun minn Mons. Arturo Bonnici u minn Mons. Ġużeppi Sapiano.

Mons. Arċisqof jiffirma d-Dedika flimkien mal-parrinijiet is-Sur Spirdione Mizzi u s-Sur Louis Vella.

L-E.T. Mons. Arċisqof ibierek il-pedamenti tal-bini.

Louis Naudi ta' l-Imsida u b'kuntrattur ġie magħżul is-Sur Joe Fenech tal-Blokrete ta' Ħal Lija. L-Imgħallem fuq il-post tal-bini tas-Santwarju kien Manwel Camilleri. Il-ħadid ġie pprovdut mid-ditta The Malta Steel Co. Ltd. tal-Fgura.

Is-Santwarju huwa ta' għamla tonda b'dijametru ta' 40 metru. Il-knisja hi mibnija kollha bil-konkrit bħala struttura ewlenija, liema xogħol kien tlesta kollu sa Settembru tal-1975. Imbagħad ingħalaq bil-brikks kulfejn kien għadu miftuħ mad-dawra tal-Knisja kollha, kemm fuq u kemm taħt il-gallarija, kif ukoll il-kappelli ta' Santa Tereża u tal-Madonna tal-Karmnu, li huma 12.5 metru-il waħda. Il-volum vojt tal-Knisja huwa madwar 30,000 metru kubu.

Il-presbiterju għandu dijametru ta' 10 metri mad-dawra tonda tiegħu. Is-Santwarju għandu gallarija li tgħaqqad iż-żewġ kappelli mad-dħul taż-żewġ bibien. Taħt din il-gallarija, bejn il-bibien tad-dħul, hemm spazju għall-ġenituri bit-tfal żgħar, il-*crying room* li kultant jien ninnota li jkun hemm anki nies anzjani hemm ġew. Dan mhux posthom hemmhekk għax qed jieħdu post ħaddieħor bil-konsegwenza li qiegħed ikun hemm tfal jibku jew jilgħabu fil-knisja bir-riżultat li jtellfu lil ħaddieħor.

Is-saqaf tas-Santwarju huwa magħmul f'forma ta' 20 fdewxa li b'sengħa eċċezzjonali jistrieħu fuq ċirku tond u jinġabru dawramejt min-naħa ta' fuq mal-lanterna tas-Santwarju. B'hekk l-għoli tas-Santwarju, jiġifieri meta tqis il-lanterna li tiddomina s-saqaf, huwa ta' 40 metru. Fuq il-lanterna jistrieħ is-salib li ġie mbierek minn Mons. Ġużeppi Mercieca, Vigarju Ġenerali (aktar tard Arċisqof ta' Malta) fil-25 ta' Ottubru 1975. Huwa bierek is-salib ewlieni tal-knisja wara li kien mexxa Quddiesa konċelebrata fil-bini tas-Santwarju u ttella' f'postu dak il-ħin stess fost l-entużjażmu tal-folla tassew kbira li mliet il-wesgħa ta' quddiem tas-Santwarju. Dak in-nhar saret festa sħiħa. Is-Salib ittieħed ħdejn il-Bank tal-Wied u tqiegħed fuq karru u minn hemm imbagħad ġie miġbud minn għadd ta' rġiel dilettanti tal-festa fost briju mill-aqwa sa ma wasal fil-wesgħa ta' quddiem tas-Santwarju.

Mal-ġenb tal-knisja nsibu l-kampnar li jitla' għoli ta' madwar 50 metru 'l fuq mill-art. Il-Provinċjal P. Lwiġ Pisani nhar is-16 ta' Marzu 1975 bierek is-salib ta' fuq il-kampnar u dak in-nhar stess tqiegħed fil-post tiegħu. Dan is-salib kien inbidel wara li kien ġralu l-ħsara u sar ieħor tal-ħadid flimkien mas-saqajn tiegħu u li ttella' u tpoġġa f'Settembru 2004 bil-parteċipazzjoni ta' Paul Borg, Pierre Buhagiar u Kenneth Cauchi fuq il-kampnar, kif ukoll Joseph Abela, Francis Borg, Alfred Catania, Valent Xuereb u Edward Schembri li dan ta' l-aħħar flimkien ma' Paul Borg fasslu x-xogħol li ġie maqtugħ fit-Tarzna u għaqqduh. Waqt ix-xogħol tal-ħadid kien ġie avviċinat Kenneth Cauchi u saru diversi proposti għal qniepen ġodda. Ittieħdet id-deċiżjoni

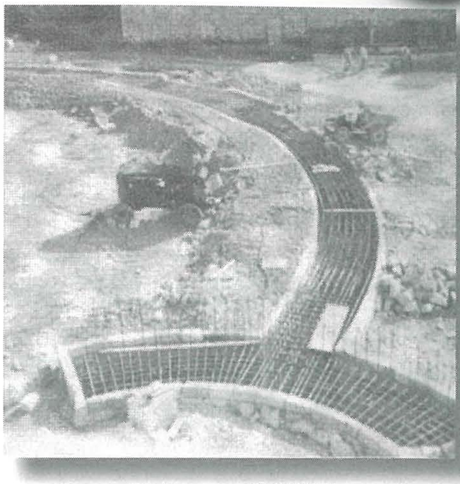

Pedamenti 1967

Jinbeda x-xogħol fil-gallarija

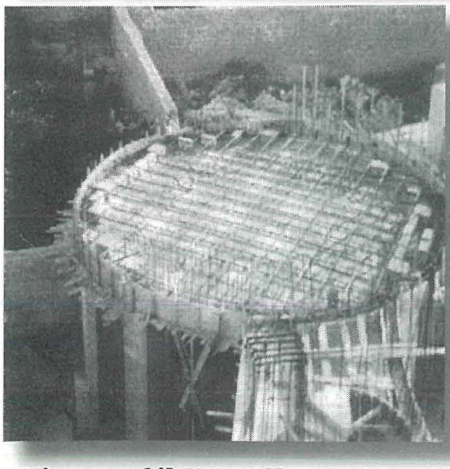

Tissaqqaf il-Kappella Madonna tal-Karmnu

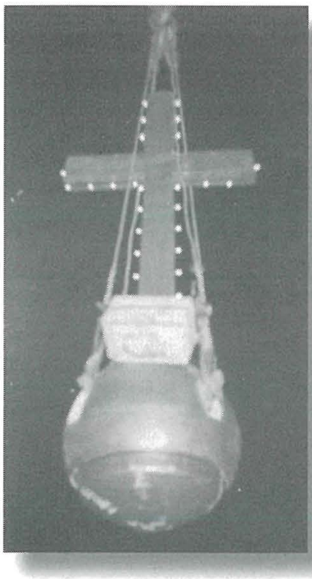

1975 - **Waqt it-tlugħ tas-Salib tal-Laterna**

Patrijiet li jsiru qniepen oħra għal mat-tlieta li fl-antik kienu fuq il-knisja ta' San Alfons biex jintużaw għad-daqq tal-ħin. Għal dan l-għan saru ħames qniepen ġodda mid-ditta John Taylor Bellfounders ta' Loughborough fl-Ingilterra. L-ismijiet ta' dawn il-qniepen huma San Andrija (l-kbira), Maria Carmela, Paulina, Josepha, Joanna u Teresia. It-tberik ta' dawn il-qniepen sar il-Ħadd 5 ta' Settembru 2004 wara l-quddiesa ta' filgħaxija, u tbierku mill-Provinċjal ta' dak iż-żmien P. Alfred Grech O.C.D.

Is-saqaf u l-kurvaturi ta' taħtu, flimkien mad-dawra kollha tal-knisja min-naħa ta' barra ġew miżbugħa b'żebgħa apposta biex ma ssirilhomx ħsara mill-ilmijiet tax-xita u fl-istess ħin isebbħu d-dehra tal-Knisja.

Quddiesa li fiha ttellgħu l-offerti mistiedna distinti. Fir-ritratt jidhru l-Perit Naudi u l-Imgħallem Manwel Camilleri (il-Mumù) 1975

Il-Ftuħ u l-Konsagrazzjoni tas-Santwarju

Wara sbatax-il sena mit-tqegħid ta' l-ewwel ġebla, nhar il-Ġimgħa 9 ta' Lulju 1982, is-Santwarju ta' S. Tereża ġie mbierek u miftuħ mir-Reverendu Provinċjal P. Gabriel Grech waqt quddiesa konċelebrata solenni fis-sitta ta' filgħaxija. Il-mużika kienet immexxija mill-kor *Cantate Domino* taż-Żurrieq. Wara l-konċelebrazzjoni sar it-trasport ta' l-istatwa devota tal-Madonna tal-Karmnu mill-knisja l-antika, u fid-dħul tal-vara tkantat l-antifona *Flos Carmeli* tas-Surmast Diacono u wara tkanta t-*Te Deum* b'ringrazzjament lil Alla.

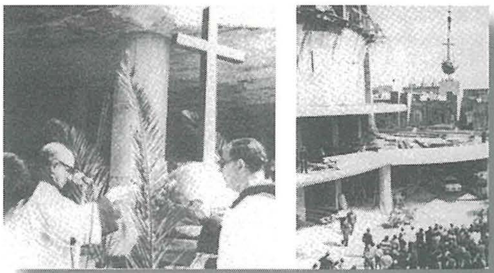

Wara li tbierek, is-salib l-antik ġie mtella' fuq il-kampnar - 1975

L-għada, is-Sibt 10 ta' Lulju sar it-trasport ta' l-Urna ta' S. Tereża. Fil-5.00 sar korteo mat-toroq ewlenin ta' B'Kara li għadda minn dawn it-toroq: Triq il-Wied, Papa Piju XII, Anġlu Mallia, John Borg, Brared, Anġlu Mallia lejn il-Bank u minn Triq il-Wied sa quddiem is-Santwarju. Fil-korteo ħadu sehem il-kleru u l-poplu, il-kavallieri ta' San Ġwann ta' Ġerusalemm, akkumpanjati mill-*boy scouts* ta' San Ġwann u l-banda Nicolò Isouard tal-Mosta. Malli l-korteo wasal fil-pjazza tas-Santwarju, sar diskors ta' merħba lill-Qaddisa mill-Professur Ġużè Aquilina. Wara saret Quddiesa konċelebrata solenni mmexxija mill-Arċisqof Mons. Ġużeppi Mercieca. Kanta l-kor ta' l-Imġarr.

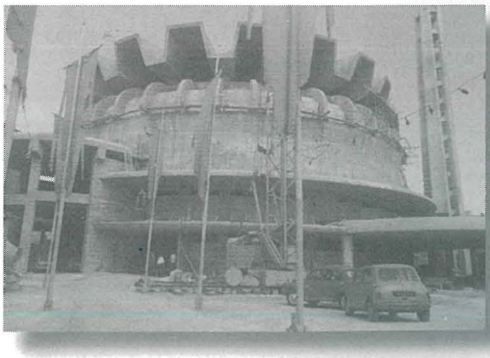

Il-knisja qabel ma ngħalqet dawramejt bil-bricks għall-festi tal-1975.

Billi l-festa tal-Madonna tal-Karmnu kienet fil-qrib ħafna għax kien ippjanat li l-ftuħ tas-Santwarju jorbot ukoll ma' din il-festa - allura l-festi komplew b'ċerta solennità. Hekk l-għada, il-Ħadd 11 ta' Lulju kien sar il-Kungress ta' l-Ordni Sekulari Karmelitan Tereżjan. It-Tnejn kien Jum il-Missjonijiet bis-sehem tal-Patrijiet Ġiżwiti tal-Kulleġġ San Alwiġi. It-Tlieta kien Jum il-Vokazzjonijet bis-sehem tal-Franġiskani Konventwali ta' B'Kara. Imbagħad beda t-Tridu. Fl-ewwel jum ħadu

Is-Santwarju fl-1975 meta saret l-ewwel quddiesa konċelebrata

sehem il-Karmelitani ta' l-Antika Osservanza. Fit-tieni jum mexxiet il-komunità f'Malta tat-Tereżjani u fit-tielet jum qaddes l-Isqof ta' Għawdex Mons. Nikol Cauchi flimkien mas-saċerdoti djoċesani u mar-reliġjużi. Lejlet il-festa mexxa Mons. Vigarju Carmelo Xuereb u l-festa tmexxiet minn Mons. Isqof Francis Adeodatu Micallef O.C.D. Il-festi ntemmu l-għada t-Tnejn li kien Jum ta' Ringrazzjament. Il-Quddiesa ta' filgħaxija saret biex fuq kollox niżżu ħajr lil Alla l-Imbierek ta' l-għajnuna li tana sakemm wasalna f'dan is-Santwarju u biex nirringrazzjaw ukoll lill-benefatturi kollha kemm ħajjin u kemm dawk mejtin.

Kif qed insemmu l-ħajjin u l-mejtin, l-ewwel reliġjuż li l-funeral sar f'dan is-Santwarju kien Patri Vinċens ta' l-Immakulata li miet fil-31 ta' Jannar 1985 li kien għal bosta snin jgħix u jaħdem f'dan il-kunvent. L-ewwel magħmudija saret fit-2 ta' April 1983 immexxija mill-Pirjol P. Ewġenju Camilleri.

Sewwa sew ħmistax-il sena wara, matul il-Festi Ċentinarji tal-Mewt ta' Santa Tereża tal-Bambin Ġesù, saret il-konsagrazzjoni tas-Santwarju minn Mons. Arċisqof Ġużeppi Mercieca. Nhar l-Erbgħa 9 ta' Lulju 1997, l-Arċisqof ta' Malta mexxa konċelebrazzjoni solenni li matulha dilek biż-żejt imqaddes l-artal tas-Santwarju. Madwar il-knisja ġew imwaħħlin erba' slaleb moderni, li jirrappreżentaw l-erba' evanġelisti, disinn ta' Frank Portelli. Bħala parti mir-rit tal-konsagrazzjoni anki dawn ġew midlukin biż-żejt imqaddes, tnejn mill-Provinċjal P. Mario Borg u tnejn mill-Pirjol P. Manwel Schembri, kif iddelega Mons. Arċisqof.

Dawra mas-Santwarju

Il-Presbiterju

Ma jistax jonqos li hekk kif tidħol fis-Santwarju, jolqtok minnufih l-artal ta' fuq il-presbiterju, magħmul minn blokka waħda ta' rħam ta' Carrara, ta' madwar tlettax-il tunnellata. L-artal jidher imħażżem b'liżar, biex ifakkarna fil-mewt u l-qawmien ta' Ġesù, iċ-ċentru tal-fidi tagħna, u kif ifisser l-artal fit-tradizzjoni nisranija tal-Lvant. Quddiem hemm imnaqqxa l-arma tal-Karmelu Tereżjan, b'ward li jidher f'riġlejn l-arma u li jfakkruna fil-Qaddisa titulari tas-Santwarju S. Tereża tal-Bambin Ġesù, il-Qaddisa tal-Ward. Huwa nħadem mill-marmista Ronnie Pisani, fuq disinn ta' Frank Portelli. Fl-20 ta' Settembru 1994 tqaddset fuqu l-ewwel quddiesa. Dan l-artal ġie kkonsagrat minn Mons. Arċisqof Ġużeppi Mercieca dak in-nhar li saret il-konsagrazzjoni tas-Santwarju fid-9 ta' Lulju 1997.

L-ambone, flimkien maż-żewġ mensoli fil-ġnub, saru fl-1986 minn Paul Azzopardi Woodworks ta' B'Kara. Fit-23 ta' No

Il-Madonna tal-Karmnu ħierġa għall-aħħar darba mill-knisja ta' San Alfons nhar id-9 ta' Lulju 1982.

Il-korteo mmexxi minn Mons. Isqof Adeodato Micallef O.C.D.

Waqt it-tberik tas-Santwarju 1982

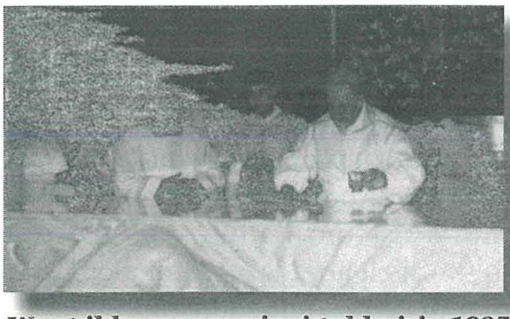

Waqt il-konsagrazzjoni tal-knisja 1997

vembru 1986 ġie inawgurat it-tabernaklu, magħmul mill-bronż u li jissimbolizza d-dinja, parti minn disinn sħiħ għal-lapside tal-presbiterju, disinni tas-Sur Frank Portelli.

Il-presbiterju tas-Santwarju hu mżejjen b'irħam sabiħ fuq sfond abjad li ġie ordnat mill-koperattiva Logomarsini ta' Carrara. L-art hija miksija bl-irħam Calacatta Vagli Luci, waqt li s-sedja tal-President hi magħmula mill-Onice Verde mdawwar bl-irħam Rosa Portogallo. Imbagħad minn taħt is-sedja joħroġ tapit Rosso Rubino li jasal sa l-artal. Ix-xogħol tat-tqegħid sar mill-marmista Ronnie Pisani u tlesta fi żmien xahar fl-1996. Ta' min jinnota l-kapaċità ta' kif ikun imżejjen dan il-presbiterju minn Brother David Borg li b'konċidenza din is-sena qiegħed ifakkar il-ħamsa u għoxrin sena ta' l-għotja tiegħu kollu kemm hu lill-Ordni Karmelitan Terеżjan.

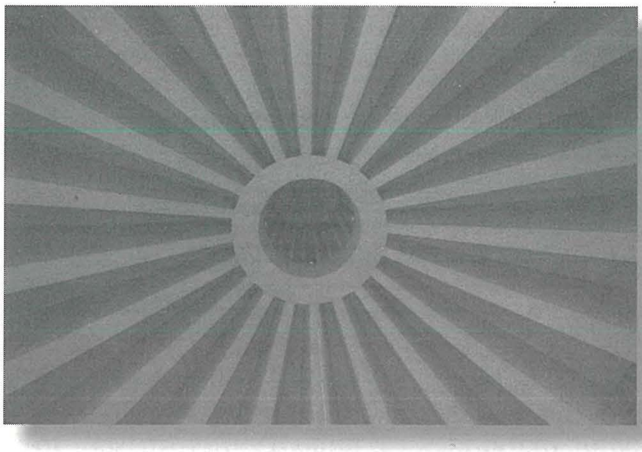

Is-saqaf minn ġewwa

Il-Wesgħa tas-Santwarju

Is-Santwarju jesa' mal-1000 ruħ bilqiegħda bil-kumdità, għalkemm jesa' ħafna iżjed, kif naraw meta jiżdiedu s-siġġijiet f'xi attivitajiet fuq skala kbira, u meta l-knisja tkun tassew mimlija fil-festi ta' matul is-sena, bħal dawk tal-lejl tal-Milied u l-Vġili ta' l-Għid. L-eluf ta' nies li jesa' s-Santwarju dehret ukoll, ngħidu aħna, fiż-żewġ Quddisiet Rock li saru għaż-żgħażagħ, l-ewwel waħda fl-Għid tal-1983 u l-ewwel darba li qatt saret Quddiesa ta' din ix-xorta f'pajjiżna. Barra minn hekk, għandha tiżdied aktar il-kapaċità tal-postijiet fil-gallarija, skond disinn imħejji mill-Professur Pacini nnifsu.

Wara li tlesta l-madum ta' ġewwa - 1997

Il-paviment tal-Knisja tqiegħed fl-1997, b'tapit li jgħaddi min-nofs tal-knisja, disinn ta' Frank Portelli. Il-knisja bil-presbiterju u l-kappelli kienu nksew b'*sound-absorbant* apposta mifrux dawramejt mal-ħitan biex jissokta jtejjeb l-akwistika u jagħti dehra moderna lill-knisja.

Kienu nħadmu għoxrin tieqa kbira ta' madwar is-saqaf li huma 4 metri u nofs għolja u 3 metri u nofs wiesgħa fil-qiegħ tagħhom, u għoxrin tieqa oħra korrespondenti fil-lanterna, li huma 3 metri u nofs għolja u nofs metru wiesgħa fil-qiegħ tagħhom. Inħadmu wkoll 26 tieqa li jduru dawramejt mal-gallarija fuq disinn ta' Frank Portelli, kull waħda wiesgħa mat-3 metri u għolja kwart ta' metru. Dawn it-twieqi huma kollha tal-ħadid galvanizzat,u nħadmu mill-Patrijiet stess. Xogħol tagħhom ukoll hija s-sistema kollha tad-dawl tal-knisja li jinxtegħel minn bord-pjanta ċentrali fis-sagristija.

Dehra ġenerali tas-Santwarju - 2006

Hawn ta' min isemmi dawk li ħadmu bis-sħiħ f'dan ix-xogħol, jiġifieri P. Eliżew u ħuh Charlie Parascandolo, flimkien ma' P. Alessandru Pace. Il-ħġieġ tat-twieqi huwa ta' materjal plastiku li ma jinkisirx, imlewwen b'kuluri diversi u trasparenti għad-dawl sabiex jagħti dehra tassew moderna lil dan it-tempju. L-għażla tal-kuluri tħalliet f'idejn is-Sur Frank Portelli.

Fl-1986 saru t-turġien ta' l-irħam li jagħtu għall-gallerija. Kif qed insemmu l-gallarija wieħed ma jridx jinsa jsemmi l-aħħar proġett ġdid li sar f'din il-knisja li huwa l-orgni li tbierek fil-funzjoni ta' Sibt il-Għid 2006. Wara tfittxija intensiva, l-attenzjoni tal-Patrijiet waqgħet fuq id-Ditta Ahlborn. Din id-ditta tagħmel diversi strumenti mużikali ta' din ix-xorta. Dak magħżul kien l-aħħar mudell ORGANUM III li ta' din id-ditta hu l-akbar wieħed. Dan l-orgni, kif jidher huwa magħmul minn tliet tastieri u pedaliera. Għandu komplessivament 190 reġistru li jipproduċu ħoss polifoniku ta' 640 nota. Il-pedaliera għandha 32 nota. Barra l-*ispeakers* interni tiegħu, għandu 6 *speakers* ta' 200 amp-il wieħed biex jipproduċu l-ħoss kemm jista' jkun qrib u bħal dak ta' l-orgni tal-pajpijiet li bid-daqq tiegħu jsebbaħ il-liturġija.

Is-Santwarju ta' S. Tereża huwa mfittex għas-servizz tal-Qrar li joffru l-patrijiet tal-Kunvent. Kien għalhekk li anki hawn, il-Patrijiet ħasbu biex jagħmlu konfessjonarji ġodda li joffru l-kumdità u l-privatezza li jitlob dan is-Sagrament. Id-disinn tagħhom sar mis-Sur Frank Portelli u x-xogħol tagħhom fl-injam inħadem minn Charles Debono tal-Mellieħa.

Mal-ġnub tas-Santwarju nsibu wkoll l-istatwi taż-żewġ fundaturi ta' l-Ordni Karmelitan Tereżjan, li nġiebu mill-knisja l-antika. L-istatwa ta' Santa Tereża ta' Avila saret minn Wistin Camilleri ta' Għawdex, waqt li 'l fuq minn ħamsin sena ilu saret ukoll l-istatwa ta' San Ġwann tas-Salib minn Ġlormu Dingli ta' l-Imqabba. Ma' dawn irridu nżidu l-istatwa tal-Bambin ta' Praga, li l-Patrijiet Tereżjani xerrdu bosta d-devozzjoni lejh madwar id-dinja. Fil-knisja nsibu wkoll l-istatwi tad-Duluri u ta' l-*Ecce Homo*, flimkien mal-*Via Sagra* antika u artistika.

Il-Kappelli ta' Santa Tereża u tal-Madonna tal-Karmnu

L-ewwel kappella li niltaqgħu magħha hija l-KAPPELLA TA' SANTA TEREŻA, fejn tinsab meqjuma l-Urna tal-Qaddisa. L-Urna tal-bronż inħadmet f'Milan fl-1960 u fiha nsibu x-xbieha devota ta' S. Tereża tal-Bambin Ġesù fil-waqt tal-mewt tagħha, maħduma f'Ruma mill-artist Salvatore Placenti fl-1997. Fiha huma miżmuma relikwi mill-għadam tal-Qaddisa, mogħtijin mis-Sorijiet ta' Lisieux, li taw ukoll lis-Santwarju l-velu l-iswed u d-drapp biex tinħiet il-libsa kannella tagħha. Il-kappa bajda ingħatat ġentilment mis-Sorijiet Tereżjani li jinsabu fil-monasteru ta' S. Margerita, Bormla. Ir-rakkmu u l-ħjata saru minn P. Martin Borg u Leonora Pace. Fl-1 ta' Marzu x-xbieha għażiża ta' Santa Tereża li kienet inħadmet mis-Sorijiet Sagramentini ta' Monza, inħakmet minn nirien u l-istatwa tax-xama' nqerdet għal kollox u ma kienx baqa' minnha ħlief il-korp tal-kurċifiss, li llum ġie indurat mill-ġdid u jinstab f'id il-Qaddisa. Id-devoti Maltin u Għawdxin għenu bi ħġarhom biex mill-aktar fis tiġi rrestawrata l-Urna tal-bronż u ssir l-istatwa l-ġdida ta' Santa Tereża, li hi wkoll tax-xama' bħal dik oriġinali. Hija din ix-xbieha li lqajna fostna fil-Festi Ċentinarji tal-Mewt tal-Qaddisa fl-1997, u li

Lapida kommemorattiva li tfakkar il-miġja tar-Relikwi ta' Santa Tereża

Ritratt tal-Qaddisa kif tinsab fl-urna tagħha llum mill-1997.

f'dik l-okkażjoni ġiet meħuda fil-bażilika tal-Karmnu fil-Belt Valletta, u fil-knejjes Tereżjani ta' Ta' Xbiex u Bormla u aktar tard fil-Kon-Katidral ta' San Ġwann.

Nhar id-19 ta' Ottubru 1997, fil-Ġurnata ddedikata lill-Missjonijiet, S.Tereża tal-Bambin Ġesù ġiet iddikjarata bħala t-tielet mara Duttur tal-Knisja. Kien għalhekk li fl-Urna rrestawrata, tqiegħed ukoll il-berettin tad-dottorat biex ifakkar l-għoti ta' dan it-titlu mill-Papa Ġwanni Pawlu II. Għall-istess okkażjoni, fl-istess xahar (19 ta' Ottubru), l-istatwa tal-Madonna tat-Tbissima, miġjuba minn Lisieux, ġiet imqiegħda u mbierka fuq il-pedestall tagħha 'l fuq mill-Urna tal-Qaddisa.

L-aqwa ġrajja tul dawn il-25 sena: il-miġja tar-Relikwi ta' Santa Tereża tal-Bambin Ġesù minn Lisieux 2003

Is-sena ta' wara (1998) sar il-bażi ta' l-irħam li fuqu tistrieħ l-Urna, xogħol ta' Ronnie Pisani fuq disinn ta' Frank Portelli. Il-qafas tal-ħadid sar minn Paul Borg u Edward Schembri u bħal dak tal-Madonna tal-Karmnu, ġie mfassal b'mod li jista' jerfa' l-bażi kollha u jitmexxa. Ta' min jinnota wkoll li fil-Kappella jinsabu relikwi oħra wkoll ta' Santa Tereża: ħdejn l-Urna nsibu brikk mill-infermerija li fiha mietet Santa Tereża u mal-ġenb l-ieħor jinsabu mdendla l-parimenti sagri li l-Qaddisa kienet tieħu ħsiebhom meta kienet taqdi l-uffiċċju ta' sagristana fl-istess monasteru ta' Lisieux.

Ta' min isemmi l-bieb il-kbir tal-ħadid li minnu toħroġ il-purċissjoni tal-Madonna tal-Karmnu. Bħal dak tal-kappella tal-Madonna, huwa jaffigura tema importanti fl-ispiritwalità ta' Santa Tereża, jiġifieri jirrappreżenta x-xita ta' ward li Santa Tereża wiegħdet li titfa' mis-Sema fuq id-devoti kollha tagħha. Il-bieb l-ieħor li jagħti għall-pjazza ta' Triq in-Naxxar jaffigura l-vokazzjoni ewlenija tal-Qaddisa li tkun l-imħabba fil-qalb tal-Knisja. Dawn iż-żewġ bibien ġew imfaħħra għall-ħila artistika tagħhom f'opra hekk kbira tal-ħadid, fosthom mill-Professur Giorgio Pacini.

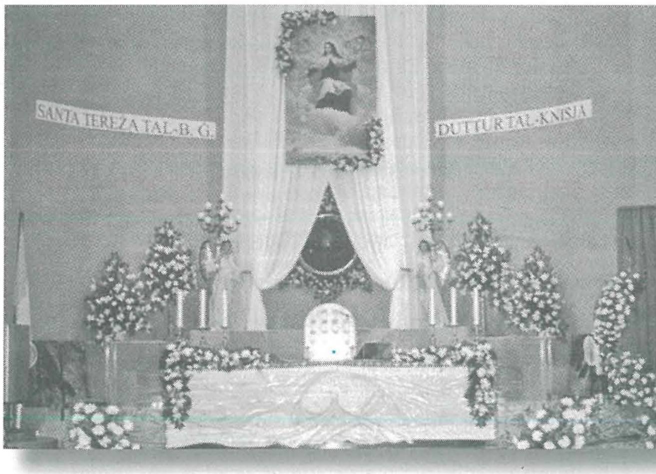

Is-Santwarju mżejjen għall-festa tagħha meta saret Duttur tal-Knisja Ottubru 1997

Id-devozzjoni lejn Santa Tereża hija popolari u mxerrda ħafna f'pajjiżna, bħalma hi mad-dinja kollha. Il-messaġġ tagħha tat-Triq iċ-Ċkejkna tat-Tfulija Spiritwali sab eku fil-ħajja spiritwali ta' tant nies. Ma jonqsux dawk l-ommijiet li, bħalma jsir lill-Madonna tal-Karmnu, jippreżentaw lil uliedhom iż-żgħar lil din il-Qaddisa tagħna. Id-devozzjoni lejha qatt ma kienet nieqsa u dan iġibni għall-ħsieb ta' meta fid-9 ta' filgħaxija tat-Tnejn 21 ta' Lulju 2003 daħlu trijonfalment f'dan is-Santwarju r-relikwi ta' Santa Tereża tal-Bambin Ġesù li tassew kien mument sabiħ bl-entużjażmu kollu tal-folla li kien ilu jinbena tul il-pellegrinaġġ li kien beda mill-venda tal-karozzi ta' B'Kara tul Triq il-Wied kollha bis-sehem ta' ħafna għaqdiet. Kif daħlu kien hemm atmosfera li ma tistax tiddeskrivi permezz ta' kant, daqq ta' qniepen u b'xita ta' ward nieżla mil-lanterna. Kif kont tħares lejn wiċċ in-nies kont tilmaħ uħud bid-dmugħ f'għajnejhom, b'nies imissu t-trabi tagħhom ma' dawn ir-relikwi,

xjuħ u żgħażagħ jibqgħu b'għajnejhom ċassi lejhom min b'silenzju u min ilissen xi talb. Insomma ridt tkun hemm. Kienet xiehda oħra ta' l-imħabba kbira l-Maltin u Għawdxin għandhom lejn din il-Qaddisa tal-Ward.

Waqt it-tlugħ tal-qniepen fil-kampnar 2004

Fil-KAPPELLA TAL-MADONNA TAL-KARMNU nsibu l-istatwa devota tal-Madonna tal-Karmnu li nħadmet f'Lecce, u li tinġarr fil-festa esterna li ssir f'ġieħha fit-tielet Ħadd ta' Lulju. Hija saret fil-bidu tas-seklu għoxrin fuq disinn ta' Arturo Galdes (1861-1934), li ddisinja wkoll il-bradella. Fuq in-naħa tal-lemin tal-Madonna nsibu lil San Xmun Stock qiegħed jirċievi l-Labtu Mqaddes, u fuq ix-xellug Santa Tereża l-Kbira, fundatriċi tal-Karmelu Tereżjan, qiegħda toffri qalbha mixgħula bl-imħabba lil Ġesù Bambin. Din il-vara hi forsi l-isbaħ waħda fost il-vari tal-Karmnu f'Malta għal dik li hi dispożizzjoni tal-figuri ewlenin bil-Madonna liebsa l-libsa Karmelitana.

L-istatwa tal-Madonna ġiet irrestawrata fl-1997 mir-restawturi Twanny Spagnol u Brian Caruana miż-Żejtun, waqt li l-induratura tad-disinn tal-libsa saret minn David Mercieca ta' Ħal Tarxien. Il-pedestall tal-vara li oriġinarjament sar minn Emanuel Vella fl-1921, ġie indurat minn John Pace ta' Marsaxlokk (u sewa Lm2750). Saru wkoll żewġ dijademi ġodda tal-fidda għall-figuri ta' Santa Tereża u San Xmun, xogħol il-Cutajar Silver Works tal-Ħamrun. Fl-1998 saret ir-raġġiera tal-fidda, ikbar minn dik ta' qabel u mżejna wkoll bid-dawl elettriku. Il-ġilju tal-fidda f'idejn Santa Tereża ta' Ġesù ngħata mill-Patrijiet Tereżjani ta' Bormla meta l-istatwa ttieħdet hemm fl-2001 fl-okkażjoni tas-750 sena mill-għoti tal-Labtu tal-Karmnu.

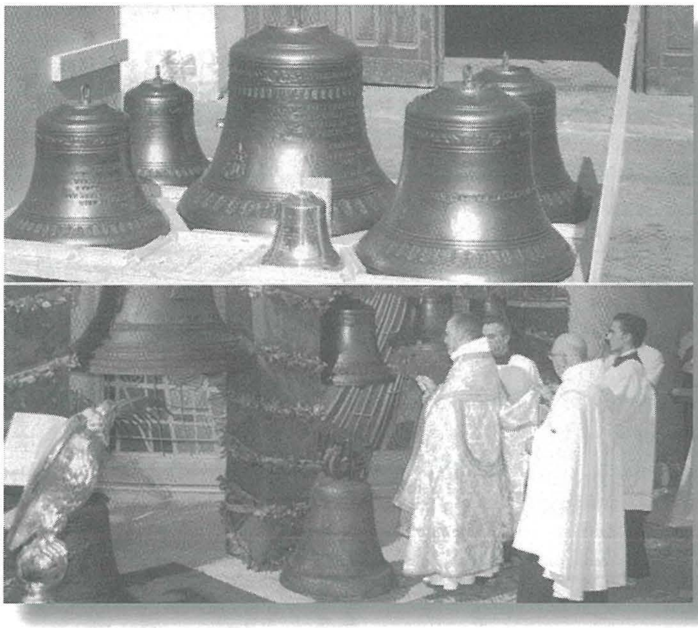

Tberik ta' sett ta' qniepen ġodda għall-kampnar mill-P. Provinċjal Alfred Grech 2004

In-niċċa maestuża tal-Madonna saret fl-1996 fuq disinn ta' Frank Portelli u x-xogħol ta' l-injam inħadem minn Charlie Debono mill-Mellieħa. L-ispejjeż tħallsu mill-benefatturi Emanwel u Helen Borg minn B'Kara. Il-bażi tal-ħadid li sservi biex tintrefa' n-niċċa nħadmet b'sengħa għaqlija minn Paul Borg u Edward Schembri, li ħadmuh b'xejn huma wkoll (din l-opra ġiet tiswa Lm12,100 inkluż injam, ħadid, ħġieġ u kanen ta' l-*istainless steel*). Il-bażi tal-ħadid jagħmilha faċli li n-niċċa tkun tista' titmexxa lura meta fil-kappella tal-Madonna jintrama l-Artal tar-Repożizzjoni fil-festi ta' l-Għid (magħmul fl-1983, disinn u xogħol ta' P. Alessandru Pace) u l-Presepju għall-festi tal-

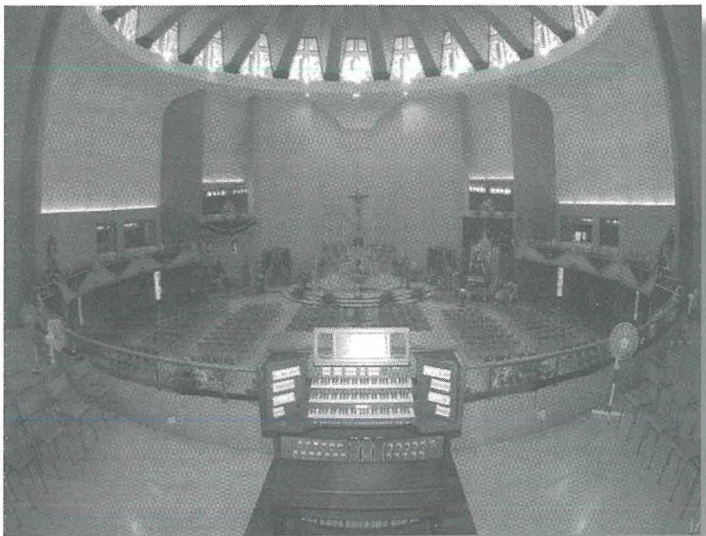

L-Orgni l-ġdid 2006

Milied (armat l-ewwel darba fil-knisja fl-1982, xogħol is-Sur Leonard Farrugia).

Fil-jiem tal-festa naraw il-bankun li ġie rrestawrat mill-iskultur Joseph Agius, waqt li l-lostru ngħata minn Vince Xuereb. Ingawdu wkoll il-pavaljun tal-bellus blu li jintrama wara l-vara u li kien sar fl-1986 fuq disinn ta' P. Alessandru Pace.

Għeluq

Jalla s-Santwarju jkompli fl-aqwa servizz lill-poplu Malti. Ikollna tassew nammettu li Santa Tereża tal-Bambin Ġesù qiegħda l-ħin kollu titfa' mis-Sema xita ta' ward fuqna u fuq dawk kollha li jiffrekwentaw dan is-Santwarju. Fuq kollox grazzi tmur lill-Patrijiet għas-servizz pastorali tagħhom li aħna bħala l-poplu ta' Alla niġu bżonn iċ-ċelebrazzjoni tas-Sagramenti mingħandhom, kemm dawk ta' ferħ kif ukoll dawk ta' niket.

Fil-Festa fuq kollox niżżu ħajr lill-Madonna, Omm il-Karmelu u Oħt speċjali tal-Karmelitani kollha fl-ispirtu, tal-grazzji kbar li dejjem ixxerred fuqna. Ħalli jkun għalina l-Labtu Mqaddes tifkira u xiehda qawwija ta' dmirijietna bħala wlied u aħwa speċjali ta' Omm Alla. Dan il-ferħ intern fl-għaqda tagħna ma' Marija u permezz tagħha ma' Binha Ġesù, għandna nuruh bis-sehem tagħna fiċ-ċelebrazzjonijiet li jsiru fil-knisja u fil-briju ferrieħi u tradizzjonali tal-festi esterni li nagħmlu f'ġieħ l-Omm tagħna Marija.

Il-Q.T. il-Papa Ġwanni Pawlu II onorana meta għadda minn ħdejn is-Santwarju fiż-żewġ żjajjar li għamel f'Malta. Fis-27 ta' Mejju 1990 għadda minn Triq il-Wied fi triqtu lejn San Ġiljan għal-laqgħa ma' l-Intellettwali, waqt li fit-8 ta' Mejju 2001 fi triqtu lejn il-Palazz il-Belt għadda min-naħa ta' Triq in-Naxxar.

Il-Prijuri tal-Kunvent ta' S. Tereża matul is-snin

	Ħatra		Ħatra
1. P. Wistin Zammit	27.01.1897	20. P. Alfons Grima	28.02.1944
2. P. Karm Vassallo	07.05.1900	21. P. Eġidju Cuschieri	19.04.1948
3. P. Anġlu Darmanin	05.11.1901	22. P. Wistin Borg	14.04.1951
4. P. Serafin Orlando	24.02.1908	23. P. Gabriel Grech	09.05.1954
5. P. Lawrenz Mifsud	14.05.1909	24. P. Tarċisju Licari	03.07.1957
6. P. Eliżew Caruana	15.04.1910	25. P. Pier-Tumas Degiorgio	30.07.1957
7. P. Albert M. Giacomotto	01.05.1912	26. P. Adeodatu Micallef	06.07.1960
8. P. Paolo ta' l-Immakulata	26.04.1915	27. P. Ġwann Leone	05.05.1963
9. P. Anġlu Darmanin	23.04.1918	28. P. Mawru Farrugia	07.10.1964
10. P. Paolo ta' l-Immakulata	18.04.1921	29. P. Dionisju Mercieca	02.05.1966
11. P. Bernard Rigos	12.05.1924	30. P. Eliżew Parascandalo	24.04.1972
12. P. Anselmu Ghirxi	31.10.1924	31. P. Dionisju Mercieca	08.04.1975
13. P. Rajmond M. Xuereb	30.04.1928	32. P. Ewġenju Camilleri	05.04.1978
14. P. Anselmu Ghirxi	12.05.1930	33. P. Victor Mallia	07.05.1984
15. P. Anġeliku Buttigieg	05.06.1931	34. P. Dionisju Mercieca	30.04.1987
16. P. Ġerard Deidun	08.05.1933	35. P. Ewġenju Camilleri	27.04.1990
17. P. Anġeliku Buttigieg	04.05.1936	36. P. Manwel Schembri	03.02.1997
18. P. Spiridjun Chetcuti	03.05.1939	37. P. Alessandru Pace	26.02.1998
19. P. Eġidju Cuschieri	21.06.1939	38. P. Juan Debono	07.04.2005

Miġbur minn Joe Calleja